

“Volem una universitat de primera línia i vinculada a Lleida”

El cirurgià Joan Viñas (Mataró, Maresme, 1950) acaba de ser elegit rector de la Universitat de Lleida al capdavant d'una candidatura caracteritzada per la joventut. El seu repte: millorar la qualitat en recerca, en docència i en serveis. La seva arma: un tarannà integrador i dialogant però reivindicatiu.

La Universitat de Lleida (UdL) és la més antiga dels Països Catalans. Jaume II va signar el 2 de setembre de 1300 la carta d'ordenacions i immunitats de l'Estudi General de Lleida, que comptava amb les facultats de Dret Canònic i Civil, Medicina i Filosofia i Arts. Però malgrat 700 anys d'història, els estudis universitaris de la capital del Segrià tot just fa dotze anys que van recuperar-se. El pedigrí s'ha esvaït al llarg d'aquests segles difícils. En ple segle XXI, la Universitat de Lleida lluita per retrobar l'esplendor perduda. El cirurgià Joan Viñas (Mataró, 1950) acaba de ser elegit rector d'aquesta vella (però tan jove) universitat. Les primeres eleccions d'ençà de l'aprovació de la LOU li van donar una clara victòria sobre l'altre candidat, el catedràtic d'Història Roberto Fernández. D'aquesta manera, el 27 de maig va estar investit rector en substitució de Jaume Porta, que exercia el càrrec des de feia deu anys. Viñas encapçalava una candidatura jove en què estaven representades totes les facultats de la UdL. L'altre as a la màniga que li va fer guanyar vots va ser el seu caràcter dialogant i el seu compromís solidari, donat que el nou rector és el president (i fundador) de l'Associació Antisida de Lleida, a banda d'estar al capdavant del Comitè d'Ètica de la Regió Sanitària de Lleida.

—Ara que ja ha pres possessió del càrrec, quines seran les primeres decisions que prendrà com a nou rector de la Universitat de Lleida? Quins objectius s'ha marcat?

Hem de millorar la qualitat de la Universitat de Lleida. Qualitat en recerca, en docència i en serveis. Però el més important és aconseguir aglutinar tot el personal perquè treballem units cap aquest objectiu. Hem de mantenir un clima de diàleg amb tots els sectors. Això és bàsic per treballar bé. Ara el repte més immediat que tenim és el pressupost del 2003, que està per fer. Ens hi posem amb moltes ganes, amb molta il·lusió i amb la voluntat que, malgrat el canvi de rector, no s'aturi res. La transició no ha de ser traumàtica, sinó que per anar bé, no s'hauria de notar.

—La Universitat de Lleida rep prou diners de la Generalitat? Vostè ha estat molt crític amb el sistema de finançament.

—Un dels paràmetres que empra la Generalitat per establir les subvencions és el nombre d'alumnes, el que fa que les universitats que ens acostem als 10.000 alumnes estiguem en desavantatge, quan hauria de ser a l'inrevés: les universitats petites hauríem de tenir un plus extra per poder créixer, i sembla lògic que una universitat pública catalana rebí aquests diners del govern autonòmic, no d'una altra institució. Cal tenir en compte que les universitats tenen una sèrie de despeses que no minven en funció del nombre d'alumnes, són iguals per a tothom i en lloc d'ajudar-nos se'ns posen més traves. No és just. Quan un nen és petit se li dona tot mastegat. A les universitats passa a l'inrevés. D'altra banda, a l'hora de repartir

“Les universitats petites hauríem de tenir un plus extra per poder créixer, i sembla lògic que una universitat pública catalana rebi aquests diners del govern autonòmic”

les subvencions s’hauria de tenir en compte la necessitat de reequilibrar territorialment Catalunya. És important que no totes les universitats se centralitzin a les grans ciutats i hi hagi llocs excessivament massificats quan en altres indrets calen alumnes.

—Però el conseller Andreu Mas-Colell li va donar llargues a la sessió d’investidura.

—El conseller d’Universitats potser no s’esperava que li demanés aquest canvi en la política de subvencions del seu departament. Va contestar una mica sense pensar-s’ho, però jo no li donaria massa importància. Perquè després en vam parlar amb més calma i no crec que es pugui dir que la Generalitat es tanca en banda a les nostres reivindicacions. De segur que n’haurem de seguir parlant, però nosaltres estem disposats a fer-ho tantes vegades com faci falta perquè les nostres aspiracions arribin a bon port. Estem oberts al diàleg. És positiu per a totes dues bandes. Aquests temes, de tota manera, no es poden discutir en públic.

—Sembla important incrementar el nombre d’alumnes, però massa sovint

això va en detriment del català a la universitat. Quin és el cas de Lleida?

—Els alumnes que vénen de fora no han de suposar cap obstacle per a la normalització lingüística de la Universitat de Lleida ni de cap altra. La majoria de classes s’imparteixen en català, tot i que la taxa de docents que empren el castellà encara és alta en algunes carreres. Hem d’ajudar el professorat perquè disposi de les eines necessàries per poder canviar de llengua, a la vegada que hem de facilitar la integració d’aquests estudiants. El primer que s’ha de tenir en compte és que no és igual venir un mes que matricular-se de tot un curs. Hi ha alumnes que vénen a Lleida a estudiar la carrera i, lògicament, se’ls ha de fer una immersió lingüística i oferir-los un ensenyament tutoritzat perquè puguin anar coneixent la nova llengua sense quedar-se enrere respecte els seus companys. Pensem que això és possible. La Universitat ha de créixer guanyant en qualitat, com ja he dit, especialitzant-se en alguns ensenyaments i introduint-se en xarxes internacionals per compartir alumnes. És a dir, que els estudiants de fora aniran en augment.

—Enguany la premsa es va fer ressò que la Facultat de Medicina impartia classes en castellà per l’elevat nombre d’estudiants portuguesos.

—Va ser notícia perquè precisament és una de les facultats en què es fan més classes en català. Penso que és possible trobar un equilibri. Hi hem de posar tots una mica de la nostra part.

—Lleida té una de les cabanes ramaderes més importants de l’estat i, paradoxalment, no té Facultat de Veterinària. És com si hi hagués un divorci entre el món laboral i l’universitari.

—Va ser una llàstima que els estudis de veterinària se n’anessin a Barcelona. Hauria estat més lògic tenir-los a Lleida. Encara tenim assignatures pendents, és evident. Cal que reforcem l’àrea de ciències, perquè ara només tenim Medicina. Potser també caldria introduir estudis de filosofia a la Facultat de Lletres, però Lletres està redactant un pla estratègic en

què ja es veurà si cal anar cap aquí. De tota manera, no crec que hi hagi un divorci entre el món laboral i l’universitari, sinó que abans semblava que anaven tots dos una mica per lliure i ara es comença a ser conscient que les universitats han de tenir en compte el territori en el qual estan establertes i a l’inrevés, els empresaris han de saber que poden comptar amb les universitats.

—Ha previst crear noves titulacions a la Universitat de Lleida?

—En aquests moments s’han aprovat els plans estratègics de Medicina i Agrònoms, que defineixen les seves aspiracions. Com he dit abans, s’ha d’ampliar l’àrea de ciències, perquè actualment només hi ha Medicina. Un dels projectes amb què treballarem preveu la possibilitat de crear una Facultat de Biotecnologia. En aquest projecte s’haurà d’incloure el que plantegin les facultats de lletres en els seus plans estratègics.

—La Universitat de Lleida, amb la creació del nou campus de Cappont, està canviant la fesomia urbana de la ciutat. Arquitectes de primer ordre com el finlandès Kristian Gullichsen i el portuguès Alvaro Siza hi estan deixant la seva petjada.

—Efectivament, la Universitat de Lleida ha contribuït a incrementar el patrimoni cultural de la ciutat, perquè aquests edificis queden. És important que els lleidatans s’adonin que la Universitat no és tan sols un centre docent, sinó una font de riquesa per al territori. Dóna feina a molta gent, mou molts milions d’euros i, a la vegada, enriqueix la vida cultural de la ciutat. Estem creixent molt; per això un dels vicerektorats que hem creat s’encarregarà de vetllar pel manteniment d’aquestes noves infraestructures. El campus de Cappont és un exemple del futur que espera a la UdL. Nosaltres estem molt engrescats, hi ha unes perspectives immillorables, per això comencem a treballar amb moltes esperances. Tenim un cos de professors joves i preparats i un conjunt d’edificis consolidats que ens permeten disposar de les eines necessàries per dur a terme aquest salt

qualitatiu tan important que hem de fer.

—Quines són les assignatures pendents de la Universitat de Lleida?

—No és un tema exclusiu de la Universitat de Lleida, però penso que encara ens falta molt per adaptar-nos a les directrius del nou marc de l'ensenyament universitari a la Unió Europea. A banda, ens trobem que no tenim solatge malgrat ser una universitat més que centenària. La celebració del 700 aniversari va ser molt important per recuperar l'autoestima que havíem perdut. Es va treballar molt i va anar molt bé, tant per projectar la Universitat de Lleida com perquè els lleidatans s'adonessin de la seva importància, però encara queda molta feina per fer. No hem d'oblidar que malgrat l'efemèride, la UdL és molt jove i té moltes mancances. No va ser fins l'any 1991 que es va fundar realment i fins vint anys abans no s'havien recuperat els estudis superiors.

—És el president de l'Associació Antisida de Lleida. Un rector solidari.

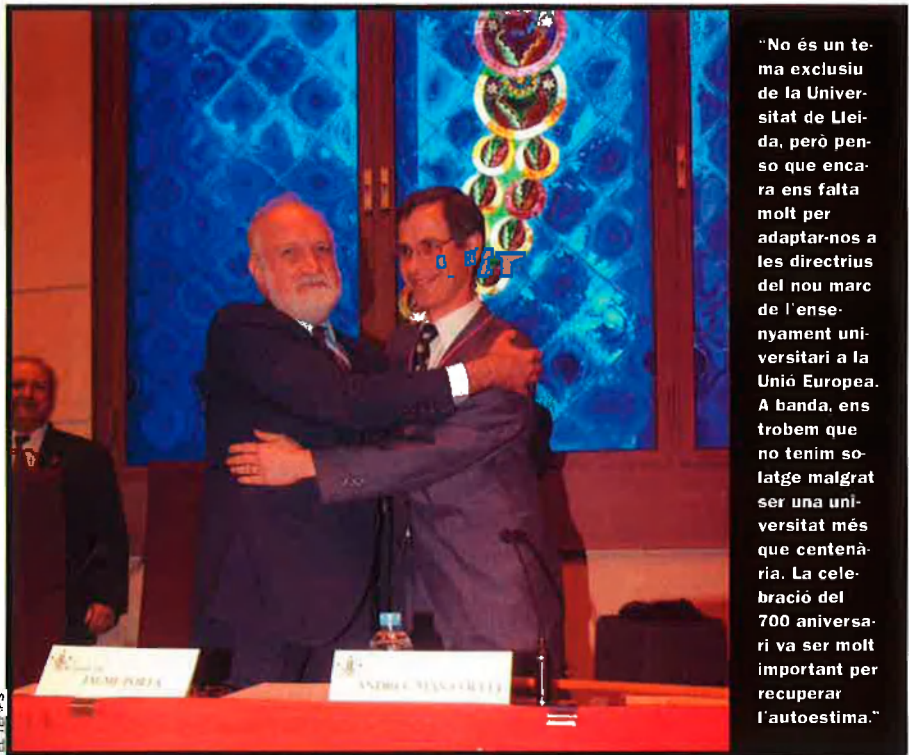
—Sí, i em sap greu haver de deixar el càrrec ara que sóc rector i no podré disposar de tant temps. He après moltes coses al capdavant de l'associació i, a més, tota acció solidària implica un retorn: sempre reps més del que dones. És molt gratificant.

—Continuarà exercint com a cirurgià a l'hospital Arnau de Vilanova?

—Es un problema personal que hauré de solucionar, perquè a mi m'agradaria compatibilitzar les dues tasques. M'agradaria anar com a mínim un dia la setmana a l'Arnau per continuar exercint la cirurgia. No em vull tancar en un despatx. A més a més, penso que les dues coses són compatibles, perquè s'ha de tenir en compte que cada vicerector té la seva àrea de responsabilitat i la seva capacitat de gestió.

—En la Facultat de Medicina denuncien que l'hospital Arnau no té el nivell exigible per a un hospital universitari.

—Això ho hem explicat molt bé en el Pla Estratègic de Medicina. L'Arnau ha de fer un salt qualitatiu i quantitatiu molt important si volem que la facultat sigui de primera línia. Com a rector seré sensible a aquesta reinv-

“No és un tema exclusiu de la Universitat de Lleida, però penso que encara ens falta molt per adaptar-nos a les directrius del nou marc de l'ensenyament universitari a la Unió Europea. A banda, ens trobem que no tenim solatge malgrat ser una universitat més que centenària. La celebració del 700 aniversari va ser molt important per recuperar l'autoestima.”

dicació, que d'altra banda serà positiva per a tot el territori de Lleida.

—Va obtenir una victòria molt contundent sobre el seu rival, Roberto Fernández. S'ho esperava?

—Durant la campanya jo ja vaig notar que les coses anaven bé, que els diferents sectors del món universitari comprenien el nostre missatge. Oferíem un programa transparent i un aire fresc, i crec que la gent així ho va entendre.

—La victòria va ser especialment destacada entre els alumnes i els professors.

—Els professors volien un canvi i els estudiants han apostat per un equip jove, que connecta molt millor amb ells. El nostre eslògan era “Un rector a favor teu”, i em sembla que ha calat.

—A partir d'ara, quines són les seves prioritats?

—Sobretot complir el nostre programa. Aspirem a posar la Universitat en primera línia a nivell mundial, sense oblidar-nos de vincular-la a la ciutat i al territori. La Universitat ha de representar un paper molt important en la Lleida del segle XXI.

Joan Viñas dóna per acabada l'entrevista. Té pressa. Parlem amb ell el dia

que se celebra la commemoració del vint-i-cinquè aniversari de l'Escola d'Infermeria. És conscient que a partir d'ara el seu càrrec farà que la seva agenda estigui atapeïda d'actes protocol·laris com aquest. De tota manera, Viñas ha repartit amb molta cura els vicerektorats per evitar personalitzar excessivament el funcionament de la Universitat. Li costarà deixar enrere la seva intensa activitat social.

Joan Viñas i Salas, casat i pare de tres fills, va arribar a la capital del Segrià el 1977, quan la Universitat de Barcelona, completament massificada, va decidir de portar a Lleida uns quants alumnes de primer i de sisè de Medicina. Ell era professor de Cirurgia d'aquest centre i va fer cap a Lleida per impartir classes del darrer curs de carrera. Ha estat degà en dues ocasions de la facultat de Medicina, i actualment era el director del departament de Cirurgia, així com cap de la secció de Cirurgia a l'hospital Arnau de Vilanova. A més de tota l'activitat ressenyada, forma part d'entitats històriques, com l'Ateneu Popular de Ponent.

Un home, doncs, completament integrat a la ciutat.

Anna Sàez